

# Behöver ditt barn stöd från samhället?



Den här broschyren riktar sig till dig som har ett barn med funktionsnedsättning. I den finns information om vilket stöd du och barnet kan få från samhället. Här står också vem du kan vända dig till.

## Stöd från socialtjänsten

Du kan ansöka om stöd både skriftligt och muntligt. Kommunens handläggare gör en individuell utredning och prövning för varje insats du ansöker om. En utredning kan ta tid, ibland flera månader, och ibland krävs olika intyg.

Socialtjänsten i kommunen kan stödja familjer och barn på många olika sätt. Det vanliga är att man har en dialog kring vilket stöd som passar bäst. Det finns till exempel praktiskt stöd, som hemtjänst eller kontaktfamilj. Som förälder kan man få stöd i sin föräldraroll, antingen via enskilda samtal eller i grupp. Socialtjänsten kan också erbjuda familjerådgivning och anhörigstöd.

## Stöd enligt LSS

För att barn ska omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ska de ingå i någon av de grupper som lagen nämner. Det är bland annat barn med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd och barn med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar, som är betydande och som gör att det är svårt att klara det dagliga livet.

När en insats rör ett barn ska man ta särskild hänsyn till barnets bästa. Barnet ska få information och få möjlighet att framföra sina åsikter, med hänsyn till sin ålder och mognad.

### Exempel på insatser för barn enligt LSS:

**Avlösarservice i hemmet** ger avlösning i omvårdnaden för anhöriga så att de till exempel ska kunna utträtta ärenden utanför hemmet. Avlösning kan ges regelbundet eller vid akuta behov alla tider på dygnet.

**Korttidsvistelse utanför det egna hemmet** innebär att barnet får vara tillfälligt på ett korttidshem eller i en korttidsfamilj. Det kan också vara läger- eller kolloverksamhet. Målet är att barnet ska få miljöombyte och rekreation och att anhöriga ska få avlösning. Det kan ske regelbundet eller vid akuta behov.

## Stöd via landstinget

Landstinget har ansvar för hälso- och sjukvården. Stödet från landstinget ska du erbjudas när du eller barnet har ett behov och söker hjälp via barnavårdscentral, vårdcentral eller elevhälsan. Där får du hjälp med utredning och diagnos. Från hälso- och sjukvården kan du också få intyg som behövs för att styrka barnets behov av olika stödinsatser. Hur vården är organiserad varierar i olika delar av landet. Vilken del av landstinget som utreder olika diagnoser kan också variera mellan olika landsting.

Landstinget är ansvarigt för det som kallas habilitering. Det innebär att personer med livslånga funktionsnedsättningar får stöd och insatser för att utveckla sina förmågor och för att kompensera för de hinder som kan uppstå i vardagen.

Barn- och ungdomshabiliteringen ger olika insatser. Målen är att bibehålla eller utveckla barnets

- motoriska förmåga
- språkliga förmåga
- sociala förmåga
- psykologiska förmåga
- förmåga att kommunicera
- förmåga att sköta sin vardag.

Insatserna kan även handla om att anpassa miljön i vardagen, så att den stämmer med de förutsättningar och behov som barnet har. Det kan bland annat innebära hjälpmedelsutprovning, råd om anpassning av bostad, information om funktionsnedsättningen, samtalsstöd och information om vilket stöd och vilka bidrag man kan söka från annat håll.

Barnhabiliteringen kan även ge vägledning och stöd till föräldrar, syskon och familjens nätverk samt stöd till andra verksamheter kring barnet, som till exempel förskolan.

## Barnhälsovården

Flera olika yrken samarbetar inom barnhälsovården (BHV) runt barnet och föräldrarna under barnets fem första levnadsår. BHV-sjuksköterskan är den som träffar barnet oftast och flest gånger, men läkaren och psykologen är också viktiga för att den vård som ges ska bli bra för varje barn. Du kan behålla din kontakt med barnhälsovården även om du har stöd från habiliteringen.

## Stöd i skolan

Skollagen säger att alla elever ska få det stöd de behöver för att nå så långt som möjligt i sin utveckling, utifrån sina förutsättningar och utbildningens mål. De elever som behöver extra anpassning för att nå kraven på kunskap ska få det. Om anpassningen inte räcker kan barnet få särskilt stöd. Då ska skolan ta fram ett åtgärdsprogram för vad som behöver göras.

Om du inte är nöjd med det särskilda stöd som skolan erbjuder ska du i första hand tala med förskolechefen, läraren eller rektorn på skolan. Om inte det ger resultat kan du kontakta ansvarig tjänsteman i kommunen. Är det en fristående skola kontaktar du skolans rektor.

Specialpedagogiska skolmyndigheten har statliga specialskolor och ger pedagogisk rådgivning till skolor. Mer information finns på [www.spsm.se](http://www.spsm.se).

## Stöd från Försäkringskassan

Försäkringskassan kan ge ekonomiskt stöd vid sjukdom och funktionsnedsättning. Några exempel på stöd som kan sökas via Försäkringskassan är bilstöd, omvårdnadsbidrag och kontaktdagar. På Försäkringskassans webbplats [www.fk.se](http://www.fk.se) finns information om när och hur du kan söka stöd.

## Om du vill överklaga ett beslut

När du har sökt en insats eller en ersättning från kommunen eller Försäkringskassan får du ett beslut som svar. Om du anser att beslutet är fel eller om du har fått avslag på din ansökan kan du överklaga. I beslutet står det hur du gör för att överklaga.

Du kan inte ansöka om hälso- och sjukvård och det tas inga beslut som går att överklaga. Du kan i första hand framföra klagomål till vårdgivaren, patientnämnden och därefter i vissa fall till Inspektionen för vård och omsorg, IVO.

Om du anser att skolans insatser är felaktiga kan du anmäla det till Skolinspektionen. Åtgärdsprogram går att överklaga till Skolväsendets överklagandenämnd.

## Vem gör vad?

Inom vården och kommunens verksamheter kommer du att möta personer med olika funktioner, dvs. yrken. Här beskriver vi kort några yrkesgrupper som du kanske inte har mött tidigare.

### Arbetsterapeut

Arbetsterapeuten anpassar vardagsmiljön och provar ut, justerar och förskriver olika typer av fysiska och kognitiva hjälpmedel. Arbetsterapeuten stödjer personer att själva utveckla sina fysiska, kognitiva och sociala förmågor.

### Audionom och audiolog

Audionomen utreder barnets hörsel och provar ut, ger recept på och anpassar hjälpmedel till personer med hörselnedsättning. Audiologen är läkare och har det medicinska ansvaret för att utreda hörseln. Audiologen visar hur hjälpmedlen ska användas och ger information, råd och stöd.

## Barnneurolog

En neurolog är en läkare som är specialiserad på diagnos och behandling av skador och sjukdomar i nervsystemet som består av hjärna, ryggmärg, muskler och nerver i hela kroppen.

## Fysioterapeut

Fysioterapeuten, som ibland kallas sjukgymnast, följer barnets utveckling och ger tips på aktiviteter som stimulerar barnets rörelseförmåga och stärker muskulaturen.



## Heminstruktör, synkonsulent och synpedagog

Heminstruktören och synkonsulenten eller synpedagogen provar ut, skriver ut recept på och anpassar hjälpmedel till barn med nedsatt syn. De visar hur hjälpmedlen ska användas och ger information, råd och stöd.

## Kurator

Kuratorn kan erbjuda samtalsstöd till dig som förälder och ger information och råd om det ekonomiska och praktiska stöd som finns.

## Logoped

Logopeden kan ge hjälp och råd för att stödja barnets kommunikations-, tal- och språkutveckling. Logopeden kan också ge råd om matning.

## Ortoptist

En ortoptist arbetar tillsammans med en ögonläkare och undersöker, ger diagnoser och behandlar barn med behov av glasögon och med synnedsättningar samt barn med skelning, neurologiska eller andra ögonbesvär.

## Psykolog

Psykologen har kunskap om och ger stöd kring barnets känslomässiga och sociala utveckling. Vissa psykologer bedömer barnets utveckling. Psykologen kan också erbjuda samtalsstöd till dig som förälder.

## Socialekreterare, LSS-handläggare och biståndsbedömare

Socialekreteraren, LSS-handläggaren och biståndsbedömare arbetar inom kommunen. De kan ha olika benämningar i olika kommuner. De utreder vilket behov av stöd ditt barn och din familj har och som kan ges via kommunen.

## Specialpedagog

Specialpedagoger hjälper till att underlätta inlärningen för de barn som har behov av särskilt stöd. Det kan vara barn med olika sorters funktionsnedsättning. Specialpedagogen ger också pedagogisk vägledning åt personal i skola och förskola för att stödja barnets utveckling.

## Mer information

- På kommunernas och landstingens webbplatser finns mer information. Kommunerna och landstingen är organiserade på olika sätt i olika delar av landet. Vänd dig därför i första hand till din närmsta vårdgivare och till den kommun du bor i.
- Vårdguiden [www.1177.se](http://www.1177.se)

För att nå olika organisationer för personer med funktionsnedsättning, sök via [www.funktionsratt.se](http://www.funktionsratt.se), [www.likaunika.org](http://www.likaunika.org) och [www.sallsyntadiagnoser.se](http://www.sallsyntadiagnoser.se).

### Behöver ditt barn stöd från samhället?

(artikelnr 2017-10-4) kan beställas från Socialstyrelsens publikationsservice  
[www.socialstyrelsen.se/publikationer](http://www.socialstyrelsen.se/publikationer)  
E-post: [publikationsservice@socialstyrelsen.se](mailto:publikationsservice@socialstyrelsen.se)  
Fax: 035-19 75 29

Publikationen kan även laddas ner från  
[www.socialstyrelsen.se](http://www.socialstyrelsen.se)